

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U000971

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 19-02-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коробчук Анна Сергіївна

2. Anna Korobchuk

Кваліфікація: 032

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 032

Назва наукової спеціальності: Історія та археологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: історія та археологія

Дата захисту: 13-02-2024

Спеціальність за освітою: історія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 33.032.2023 / ID 3856

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.09.35, 03.29, 03.81.31

Тема дисертації:

1. Історія жіночої освіти на півдні України у XIX – на початку XX ст.: Одеський інститут шляхетних дівчат.
2. The history of women's education in the south of Ukraine in the XIX – early XX centuries: The Odesa Institute of noble maiden.

Реферат:

1. У першому розділі дисертації проаналізовано відповідну історіографію з історії жіночої освіти на теренах сучасної України та Російської імперії. Авторка аналізує наявний комплекс архівних документів з будівельної історії установи, особові справи персоналу і пансіонерок тощо. Зазначається, що для розкриття питань повсякденного життя інституток важливо залучити до комплексу джерел мемуари, щоденники, листівки. Систематизовано документальні та нарративні джерела, а також матеріали періодичних місцевих видань. У першій частині другого розділу розглядається процес інституціоналізації жіночої освіти та управління Одеським інститутом шляхетних дівчат. Друга частина цього розділу присвячена проблемним питанням функціонування установи. Автор визначає джерела фінансування закладу освіти, місця розташування закладу. У третьому розділі розглядається освітній процес в Інституті. Виділяється особливий вплив релігії та курсу Закону Божого на життя пансіонерок. Також досліджується процес викладання гуманітарних

дисциплін (грецька мова, новогрецька, італійська, німецька мова та література, французька мова та література та історія). Важливою віхою модернізації освітнього процесу стало збільшення ролі точних та природничих дисциплін (математика, природознавство, географія, фізика). Традиційним для інститутів було опанування витончених мистецтв (танці, музика, гімнастика, співи тощо), котрі розглядаються в частині 3.4. У четвертому розділі досліджується специфіка повсякденного життя вихованок привілейованого закритого жіночого закладу освіти. Особливу роль в житті вихованок відігравав храм св. Олександри, що функціонував при інституції. Низка благодійників піклувалися про долю структурного підрозділу Інституту. У святкові дні до стін храму навідувалися поважні гості міста. Приділяється увага особливостям прийняття дівчини до Одеського інституту. Важливою подією в житті кожної пансіонерки були випускні бали, котрі розглядаються в частині 4.3. У завершальному пункті аналізуються життєві долі низки інститутів. Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертаційна робота є першим комплексним дослідженням діяльності Одеського інституту шляхетних дівчат. Під час експериментальних досліджень був опрацьований комплекс архівних джерел та виявлено видання з бібліотеки Одеського інституту шляхетних дівчат. Уперше було запроваджено до наукового обігу комплекс архівних джерел Державного архіву Одеської області та Російського державного історичного архіву; схарактеризовано історію Одеського інституту шляхетних дівчат як самостійного закладу освіти, котрий виник на базі «дівочого пансіону» (1805) та припинив роботу в 1920 р. Уточнено і доповнено: дату заснування Одеського інституту шляхетних дівчат; тривалість освітнього процесу вихованок інституції. Дане дисертаційне дослідження доповнює вивчені аспекти з історії освітніх закладів півдня України та жіночих закладів освіти в регіоні та Російської імперії. Автор вказує на тривалість освітнього процесу вихованок інституції.

2. The relevant historiography on the history of women's education in the territory of modern Ukraine was analyzed. The first part of the second section examines the process of institutionalization of women's education and management of the Odesa Institute of Noble Maidens. The second part of this chapter is devoted to the problematic issues of the institution's functioning. The author identifies the sources of funding for the institution and its location. The third section examines the educational process at the Institute. The author highlights the special influence of religion and the course of the Law of God on the lives of the boarders. The process of teaching humanitarian disciplines (Greek, New Greek, Italian, German language and literature, French language and literature, and history) is also examined. An important milestone in the modernization of the educational process was the increased role of science and natural sciences (mathematics, geography, physics). It was also traditional for female students to learn the fine arts (dancing, music, gymnastics, singing, etc.), which are discussed in section 3.4. Attention is drawn to the activities of the institution in the evacuation of Voznesensk during the events of the Eastern War. The fourth chapter examines the specifics of the everyday life of female students of a privileged, closed female educational institution. A special role in the life of the students was played by the Church of St Alexandra, which functioned at the educational institution. Many benefactors took care of the fate of the Institute's structural unit. On holidays, the church was visited by honourable guests of the city. Attention is paid to the peculiarities of a girl's admission to the Odesa Institute. An important event in the life of each boarder was the graduation ceremony, which is discussed in section 4.3. The final section analyzes the lives of a number of female boarders. The scientific novelty of the results obtained is that the dissertation is the first comprehensive study of the activities of the Odesa Institute of Noble Maiden. During the experimental research, a set of archival sources was processed and publications from the library of the Odesa Institute of Noble Maiden were identified. For the first time, a set of archival sources from the State Archives of Odesa Oblast and the Russian State Historical Archives was introduced into scientific circulation; the history of the Odesa Institute of Noble Maidens. As an independent educational institution, which emerged on the basis of «a girls' boarding school» (1805) and ceased to operate in 1920, was described. The date of foundation of the Odesa Institute of Noble Maiden and the duration of the educational process of the institution's students have been clarified and supplemented. This dissertation research complements the studied aspects of the history of educational institutions in southern Ukraine and women's educational institutions in the region and the Russian Empire. The author points out the duration of the educational process of the institution's students. The practical significance of the obtained results is in the fact

that they can be reviewed when writing courses from the «History of Odessa» and the development of the special course «History of Women's Education in Ukraine». Fragments of the dissertation research paper are the same as in the development of excursion routes along the metro station Odesa. So, flashy conclusion with those can complement the flashy and thematic practices from the history of Ukraine.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Коробчук А. Батогом і пряником: специфіка виховного процесу в Одеському інституті шляхетних дівчат / А. Коробчук // Старожитності Лукомор'я. – 2022. – № 3(12). – С. 35-43.
- Коробчук А. С. Варвара Платонівна Кандиба (Фредерікс) – керівниця Одеського інституту імператора Миколи I / А. С. Коробчук // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Історичні науки. – 2020. – № 6(337). – С. 158-166.
- Коробчук А. Газета «Одесский вестник» (1827–1894) як історичне джерело з історії Одеського інституту шляхетних дівчат / А. Коробчук // Чорноморська минувшина. – 2020. – Вип. 15. – С. 47-53.
- Коробчук А. С. Реевакуація: повернення Одеського інституту шляхетних дівчат до Одеси (1856 р.) / А. С. Коробчук // Вісник Черкаського університету. Серія: історичні науки. – 2022. – № 1. – С. 68-74.

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0112U200054 0116U008034

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хмарський Вадим Михайлович

2. Vadym Khmarskyi

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Драч Оксана Олександрівна
2. Oksana Drach

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 02136554

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Департамент освіти і науки, молоді та спорту виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шандра Валентина Степанівна
2. Valentyna Shandra

Кваліфікація: д. і. н., професор, старший науковий співробітник, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут історії України НАН України

Код за ЄДРПОУ: 05416991

Місцезнаходження: , Київ, 27002, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Уварова Олена Олександрівна
2. Olena Uvarova

Кваліфікація: к. і. н., доцент, 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010801

Місцезнаходження: Валіховський провулок, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Синявська Олена Олександрівна

2. Olena Syniavska

Кваліфікація: к. і. н., доцент, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Музичко Олександр Євгенович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Музичко Олександр Євгенович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Лукашук Світлана Борисівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна